

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΟΥ Γ. ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Β' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΥΠΟ
Γ. ΜΠΙΘΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ «ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ»
Ὀδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου 28
1922

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΟΥ Γ. ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΥ

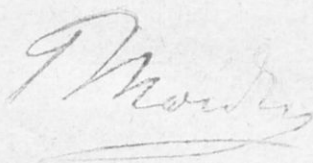
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ Β'. ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΥΠΟ
Γ. ΜΠΙΘΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ «ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ»,
Ὀδὸς Γ', Σεπτεμβρίου 28
1922

Ἡρὸς ἀκριβεστέραν καὶ τελειοτέραν κατανόησιν τῆς ἐρμη-
νείας εἰς πλείστα χωρία τοῦ ἐρμηνευομένου συγγραφέως τὰ ῥή-
ματα τῶν κυρίων προτάσεων, τὰ ἀπαρέμφατα τὰ ἐξαρτώμενα ἐξ
αὐτῶν, αἱ ἀναλύμεναι μετοχαί, αἱ δευτερεύουσαι προτάσεις κτλ.
σημειοῦνται διὰ παχυτέρων γραμμάτων ὁμοίως διὰ τὸν αὐτὸν
λόγον παρὰ τὴν ἐρμηνείαν **τίθενται**, πολλάκις **ἐν παρενθέσει**
αἱ ἀντίστοιχοι λέξεις καὶ φράσεις τοῦ κειμένου καὶ λέξεις καὶ
φράσεις, αἱ ὁποῖαι νοοῦνται ἕξωθεν καὶ χρησιμεύουσι πρὸς συμ-
πλήρωσιν τῶν διαφορῶν ἐννοιῶν.

Πᾶν ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ μεταφραστοῦ.

ΤΡΙΤΟΣ ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ

1. Δὲν μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν (=οὐ παρίσταται μοι), ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὰ ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην (τὰς ἰδίας ἐντυπώσεις) (=ταῦτὰ γινώσκειν), ὅταν ἴδω τὴν (ἀληθῆ) κατάστασιν τῶν πραγμάτων καὶ ὅταν (προσέξω) εἰς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἀκούω· **διότι βλέπω, ὅτι** οἱ μὲν λόγοι **γίνονται** (ἐκφωνοῦνται) περὶ τοῦ νὰ τιμωρήσωμεν τὸν Φίλιππον (περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ Φιλίππου), **τὰ δὲ πράγματα** (ὅτι) **ἔχουσι** φθάσει (=προήκοντα) εἰς τοιοῦτο σημεῖον (=εἰς τοῦτο), **ὥστε** (βλέπω), ὅτι εἶνε ἀνάγκη (=δέον) νὰ συσκευθῶμεν, πῶς νὰ μὴ πάθωμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι πρότερον (=κακῶς) κακόν τι (ὑπ' ἐκείνου). Ἐκεῖνοι λοιπόν, οἱ ὁποῖοι λέγουσι (ἐκφωνοῦσι) τοὺς τοιούτους (=οἱ λέγοντες τὰ τοιαῦτα) λόγους, **μοι φαίνονται** (=δοκοῦσί μοι), (ὅτι) **οὐδὲν ἄλλο** (=οὐδὲν ἄλλο...) (κάννουσι), **παρὰ ὅτι διαπράττουσι μέγιστον ἀμάρτημα** (σφάλμα) (=ἡ...ἀμαρτάνειν) παρουσιάζοντες (=παριστάντες) εἰς ὑμᾶς οὐχὶ τὸ πραγματικόν (=οὐχὶ τὴν οὐσαν) ἀντικείμενον (=ὑπόθεσιν), περὶ τοῦ ὁποίου σκέπτεσθε. **Ἐγὼ δέ**, ὅτι ἦτο μὲν ποτε δυνατόν (=ἔξῃν) εἰς τὴν πόλιν καὶ τὰς κτήσεις της νὰ κατέχη ἀσφαλῶς καὶ τὸν Φίλιππον νὰ τιμωρήσῃ, **πολὺ καλὰ τὸ γνωρίζω**· διότι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου (=ἐπ' ἐμοῦ) (καὶ) ὄχι πρὸ πολλοῦ (χρόνου), ἔχουσι συμβῆ καὶ τὰ δύο ταῦτα (δηλ. τὸ νὰ δύναται ἡ πόλις νὰ κατέχη ἀσφαλῶς τὰς κτήσεις της καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸν Φίλιπ.)· **ἀλλὰ σήμερον ὁμως**, ἔχω πεισθῆ ὑπὸ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἶνε ἀρκετὸν εἰς ἡμᾶς νὰ προλάβωμεν τοῦτο κατὰ πρῶτον (=τὴν πρώτην), δηλαδὴ πῶς νὰ σώσωμεν τοὺς συμμάχους μας (τοὺς Ὀλυνθίους). Διότι ἐὰν τοῦτο ἀσφαλῶς συμβῆ (ἔξασφαλισθῆ), τότε θὰ εἶνε δυνατόν (=ἔξέσται) νὰ σκέπτεσθε περὶ τοῦ ποῖον θὰ τιμωρήσῃ τις (θὰ τιμωρήσῃτε ὑμεῖς [=τις]) καὶ κατὰ ποῖον τρόπον. Προτοῦ δὲ νὰ

θεμελιώσωμεν (να στερεώσωμεν) ἀσφαλῶς (=δρῦθῶς) τὴν ἀρχήν, νομίζω, (ὅτι εἶνε) ἀνωφελὲς νὰ κάμνωμεν οἰονδήποτε (=ὄντι-νοῦν) λόγον περὶ τοῦ τέλους.

3. Ἡ μὲν λοιπὸν παροῦσα (σημερινή) περίστασις, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην περίστασιν (=εἶπερ ποτὲ) ἔχει ἀνάγκην μεγάλης φροντίδος καὶ περισκέψεως· ἐγὼ δὲ δὲν νομίζω (=οὐχ... ἠγοῦμαι) (ὅτι εἶνε εἰς ἐμὲ) *παρὰ πολὺ δύσκολον* (=χαλεπώτατον), (τὸ τί (=ὄ,τι) πρέπει νὰ σᾶς συμβουλευσω (ποίας συμβουλὰς πρέπει νὰ σᾶς δώσω) ὅσον ἀφορᾷ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων (=περὶ τῶν παρόντων), *ἀλλ' εὐρίσκομαι εἰς ἀπορίαν περὶ τούτου* (=ἀλλ' ἐκεῖνο ἀπορῶ), (ἀγνοῶ), δηλαδὴ κατὰ τίνα τρόπον (πῶς πρέπει), ὧ ἄνδρες Ἀθην., νὰ ὁμιλήσω πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν (περὶ τῆς παρούσης καταστάσεως). *Διότι ἔχω πεισθῆ* ἐκ τούτων, τὰ ὅποια (=ἐξ ὧν) γνωρίζω (=σύνοιδα) ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως (=παρὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ) καὶ ἐξ ἀκοῆς (=ἀκούων) (παρ' ἄλλων), *ὅτι αἱ περισσότεραι εὐκαιρίαι* (=τὰ πλείω τῶν πραγμάτων) *μᾶς ἔχουσι διαφύγει*, διότι δὲν ἔχομεν τὴν διάθεσιν (=τῷ μὴ βούλεσθαι) νὰ πράττωμεν τὸ καθήκον μας, *παρὰ* διότι δὲν ἐννοοῦμεν (=τῷ μὴ συνιέναι) (αὐτό). *Ἐχω δὲ τὴν ἀξίωσιν, σεῖς*, ἂν ἐγὼ ὁμιλῶ (=ποιῶμαι τοὺς λόγους) μετὰ ἐλευθεροστομίας (=μετὰ παρησιίας), *νὰ ἀνέχησθε* (ταύτην), ἐξετάζοντες (=θεωροῦντας) τοῦτο (μόνον), ἂν δηλαδὴ λέγω τὴν ἀλήθειαν, καὶ πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν (=διὰ τοῦτο), ἵνα δηλαδὴ τὰ λοιπὰ βελτιωθῶσι (=βελτίω γένηται)· *διότι βλέπετε, ὅτι* (=ὥς) εἰς πᾶν εἶδος ἀθλιότητος (εἰς ἐσχάτην ἀθλιότητα) (=εἰς πᾶν μοχθηρίας) *ἔχουσι φθάσει* τὰ παρόντα (ἢ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων), *ἐπειδὴ μερικοὶ* (ἐκ τῶν ῥητόρων) *ὁμιλοῦσι* (ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου) (=ἐκ τοῦ δημηγορεῖν ἐνίους) διὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσωσι (=πρὸς χάριν).

4. Νομίζω δέ, (ὅτι εἶνε) ἀνάγκη νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω (=ὑπομνήσαι ὑμᾶς) κατὰ πρῶτον ὀλίγα (=μικρὰ) ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια συνέβησαν (τὰ ὅποια ἐπράξατε) κατὰ τὸ παρελθόν. *Ἐνθυμεῖ-*

σθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, *δτε ἦλθεν ἡ εἶδησις* (=ἀπηγγέλθη), εἰς ὑμᾶς πρὸ τριῶν ἢ τεσσαρῶν ἔτων μετὰ τὸ τρέχον ἔτος (=τρίτον ἢ τέταρ. ἔτος τουτί), *δτι ὁ Φίλιππος ἐν τῇ Θυράκῃ ἐπολιόρκει* τὸ Ἡραῖον τεῖχος. Τότε μὲν λοιπὸν ἦτο μὴν μαιμακτηριῶν ἐν ᾧ δὲ ἐγίνοντο παρ' ὑμῖν πολλοὶ λόγοι καὶ πολὺς θόρυβος, *ἀπεφασίσατε νὰ σύρῃτε εἰς τὴν θάλασσαν* (νὰ ἐξοπλίσητε) (=καθέλκειν) τεσσαράκοντα τριήρεις *καὶ νὰ εἰσέλθῃτε εἰς τὰ πλοῖα* (=ἐμβαίνειν) σεῖς οἱ ἴδιοι (=αὐτοὺς) οἱ ἔχοντες ἡλικίαν μέχρι τεσσαράκοντα πέντε ἔτων *καὶ νὰ συνεισφέρῃτε* ἐξήκοντα τάλαντα. Καὶ μετὰ ταῦτα (μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην), ἀφοῦ παρήλθε τὸ ἔτος τοῦτο, (ἦλθεν) ὁ ἑκατομβαιῶν (μῆν), (ἦλθεν) ὁ μεταγεινιών, (ἦλθε) ὁ βοηδρομιῶν κατὰ τοῦτον δὲ τὸν μῆνα μόλις (=μόγις) μετὰ τὰ (ἐν Ἐλευσίνι) μυστήρια ἀπεστείλατε τὸν Χαρίδημον μὲ (=ἔχοντα) δέκα πλοῖα κενὰ (ἄνευ πολιτῶν) καὶ (μὲ) πέντε ἀργυρᾶ τάλαντα. *Διότι*, ἐπειδὴ ἦλθεν ἡ εἶδησις εἰς ὑμᾶς (=ἠγγέλθη), *δτι ὁ Φίλιππος ἦτο ἀσθενὴς ἢ ὅτι ἀπέθανε*, διότι ἦλθον ἀμφοτέραι αἱ εἰδήσεις αὗται (περὶ τῆς ἀσθενείας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Φιλίπ.), *ἀφοῦ ἐνομίσαστε*, ὅτι δὲν ἦτο πλέον κατάλληλος περίστασις (=οὐδένα καιρὸν) τοῦ ν' ἀποστείλῃτε βοήθειαν (=τοῦ βοηθεῖν), (εἰς τὸ πολιορκούμενον Ἡραῖον τεῖχος), *ἐγκατελείψαστε* τὴν ναυτικὴν ἀποστολὴν (=τὸν ἀπόστολον). Καὶ ὅμως ἡ περίστασις αὕτη ἦτο ἀκριβῶς ἢ κατάλληλος περίστασις (=ἦν αὐτός)· διότι *ἐὰν τότε* (ὅτε ἀνηγγέλθη, ὅτι ὁ Φίλ. ἦτο ἀσθενὴς κ.τ.λ.) *μετὰ προθυμίας ἠθέλομεν στείλει βοήθειαν* εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη (=ἐκεῖσε), ὅπως καὶ ἀπεφασίσαμεν, *δὲν θὰ μᾶς ἠνώχλει* τώρα ὁ Φίλιππος διασωθεὶς (ἐκ τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς προσβολῆς ἡμῶν).

6. Ἐκεῖνα μὲν λοιπὸν, τὰ ὁποῖα ἐπράχθησαν τότε, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχωσι (=οὐκ ἂν ἔχοι) ἄλλως πως (δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσι)· τώρα δὲ ἔχει παρουσιασθῆ (=ἴκει) σπουδαία (=τις) εὐκαιρία ἄλλου πολέμου, ἕνεκα τῆς ὁποίας (=δι' ὃν [καιρὸν]) ἀκριβῶς καὶ περὶ τούτων σᾶς ἔκαμνον λόγον (δηλ. περὶ

τοῦ Ἡραίου τείχους), ἵνα μὴ περιπέσητε εἰς τὰ ἴδια σφάλματα (=ταῦτὰ πάθητε) (εἰς τὰ ὁποῖα περιεπέσατε καὶ ἄλλοτε). Πῶς λοιπὸν θὰ μεταχειρισθῶμεν (θὰ χρησιμοποιήσωμεν) τὴν εὐκαιρίαν ταύτην; (Βεβαίως βοηθοῦντες τοὺς Ὀλυνθίους), *διότι, ἐὰν δὲν βοηθήσητε* (αὐτοὺς) μὲ ὄλας σας τὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας δύνασθε νὰ καταβάλητε (μὲ ὄλην σας τὴν προσπάθειαν καὶ τὴν δύναμιν) (=παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν), *σκεφθῆτε* (=θεάσασθε), *τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον* (=ὃν τρόπον) (πῶς), *σεῖς θὰ ἔχητε διεξαγάγει* ὄλον τὸν πόλεμον (=ἔστρατηγηκότες ἔσεσθε) (=πάντα) πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Φιλίππου. Εἶχον (=ὑπῆρχον) κεκτημένοι (=ἐκέκτηντο) οἱ Ὀλύνθιοι σπουδαίαν δύναμιν, καὶ τὰ πράγματα εἶχον ὡς ἐξῆς (=οὔτω)· δηλαδὴ καὶ ὁ Φίλιππος δὲν ἐφοβεῖτο (=ἐθάρρει) τούτους (τοὺς Ὀλυνθίους) καὶ αὐτοὶ (δὲν ἐφοβοῦντο) τὸν Φίλιππον, κατωρθώσαμεν ἡμεῖς νὰ συνομολογήσωμεν εἰρήνην μὲ ἐκείνους (τοὺς Ὀλυνθίους) καὶ ἐκεῖνοι (κατῶρθωσαν νὰ γίνῃ εἰρήνη) μὲ ἡμᾶς· ἦτο τοῦτο, ὥσάν (=ὥσπερ) ἐμπόδιόν τι διὰ τὸν Φίλιππον ἀπὸ τοῦ ὁποίου μάλιστα ἦτο δύσκολον νὰ ἀπαλλαγῇ (=καὶ δυσχερές), (δυσάρεστον), δηλαδὴ πόλις μεγάλη (ἢ Ὀλυνθος) συμφιλιωθείσα (=διηλλαγμένη) μὲ ἡμᾶς νὰ καιροφυλακῇ τὰς κρίσιμους περιστάσεις αὐτοῦ (τὰ ἀνυχήματά του). *Ἐνομιζομεν, ὅτι ἔπρεπε* διὰ παντὸς τρόπου νὰ περιπλέξωμεν (=ἐκπολεμήσαι) τοὺς ἀνθρώπους τούτους (τοὺς Ὀλυνθίους) εἰς πόλεμον (ἐναντίον τοῦ Φιλίππου) καὶ ὅλοι ἐν γένει διαρκῶς ὠμίλουν περὶ τούτου (=ἐθρύλουν τοῦτο)· ἔχει κατορθωθῆ ἰώρα δὰ τοῦτο ὁπωσδήποτε (δὲν ἐξετάζω κατὰ ποῖον τρόπον).

8. Τί ἄλλο λοιπὸν ὑπολείπεται εἰς ἡμᾶς (νὰ πράξωμεν), ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παρὰ (=πλὴν) νὰ βοηθῶμεν (αὐτοὺς) γενναίως (=ἔρρωμένως) καὶ προθύμως; *ἐγὼ βεβαίως* (=μὲν=μὴν) *δὲν βλέπω* (ὅτι μᾶς ὑπολείπεται τίποτε ἄλλο) *διότι ἐκτός* (=χωρὶς) *τῆς ἀσχύνης* (ἐντροπῆς), ἦτις ἠθέλε προσαφθῆ εἰς ἡμᾶς (=περιστάσης ἂν ἡμᾶς), ἐὰν ἠθέλομεν παραμελήσει (=εἰ κα-

θυφείμεθα) τι ἐκ τῶν πραγμάτων (τῶν Ὀλυνθίων καὶ τῆς Χαλκιδικῆς) καὶ ὁ φόβος ἀκόμη περὶ τοῦ μέλλοντος (=τῶν μετὰ ταῦτα) βλέπω, (ὅτι δὲν εἶνε) μικρὸς (=οὐδὲ τὸν φόβον ὄρω μικρὸν ὄντα), ἐὰν οἱ μὲν Θηβαῖοι ἔχουσι τοιαύτας διαθέσεις πρὸς ἡμᾶς (=ἐχόντων Θηβαίων οὕτως), ὁποίας ἔχουσι (=ὡς ἔχουσι) (δηλ. ἐχθρικός), οἱ δὲ Φωκεῖς (ἐὰν) ἔχουσι ἐξαντληθῆ (=ἀπειρηκότων Φωκ.) δαπανῶντες (=δαπάνη) χρήματα (χρηματικῶς), καὶ (ἐὰν) κανεῖς δὲν ἐμποδίξῃ (=μηδενὸς ἐμποδῶν ὄντος) τὸν Φίλιππον, ἀφοῦ ὑποτάξῃ (=καταστρεψαμένῳ) τὰ παρόντα (τὴν Ὀλυνθον), νὰ στραφῆ (=ἐπικλῖναι) πρὸς ταῦτα ἐδῶ τὰ πράγματα (κατὰ τῆς Ἀττικῆς). Ἄλλ' ὅμως, ἐὰν τις ἐξ ἡμῶν ἀναβάλλῃ νὰ πράξῃ τὰ δέοντα μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν (=εἰς τοῦτο) (ὁ Φίλιππος θὰ στραφῆ κατὰ τῆς Ἀττικῆς), ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ τὰ δεινὰ (τοῦ πολέμου) ἐκ τοῦ πλησίον (=ἐγγύθεν), ἐν ᾧ εἶνε δυνατὸν (=ἐξόν) νὰ (τὰ) ἀκούῃ, ὅτι γίνονται εἰς ἄλλο μέρος (ἐν τῇ Χαλκιδικῇ καὶ Μακεδ.), καὶ (ἐπιθυμεῖ) νὰ ζητῆ βοήθους διὰ τὸν ἑαυτὸν του (πρὸς σωτηρίαν του), ἐν ᾧ τῶρα δύναται (=ἐξόν) αὐτὸς νὰ βοηθῆ ἄλλους· διότι, ὅτι εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον (=τοῦτο) θὰ καταντήσουν (=περιστήσεται) τὰ πράγματα, ἐὰν ἀφήσωμεν νὰ μᾶς διαφύγῃ ἡ παρούσα περίστασις, (τὸ) γνωρίζομεν (=ἴσμεν), ἂν δὲν ἀπατώμαι (=δήπου), σχεδὸν ὅλοι.

10. «Ἄλλ' ὅτι μὲν λοιπὸν πρέπει νὰ βοηθῶμεν (τοὺς Ὀλυνθίους)», ἴσως εἶπη τις, «ὅλοι ἔχομεν ἀποφασίσει καὶ θὰ βοηθήσωμεν (αὐτοὺς)· ἀλλὰ τὸ πῶς (=ὅπως...) νὰ βοηθήσωμεν αὐτοὺς περὶ τούτου εἰπέ (εἰς ἡμᾶς)». Μὴ λοιπὸν ἀπορήσετε, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἂν σᾶς εἶπω τι, τὸ ὁποῖον εἶνε παράδοξον (ἀπροσδόκητον) εἰς τοὺς περισσοτέρους ἐξ ὑμῶν. Διορίσατε (=καθίστατε) νομοθέτας. Διὰ τούτων δὲ τῶν νομοθετῶν νὰ μὴ νομοθετήσητε κανένα (νέον) νόμον—(διότι ἔχετε ἀρκετοὺς νόμους)—ἀλλὰ τουναντίον νὰ καταργήσητε (=λύσατε) ἐκείνους (τοὺς νόμους), οἵτινες βλάπτουσι (=τοὺς βλάπτοντας) ὑμᾶς εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν (=εἰς τὸ παρόν).

11. Ἐννοῶ (=λέγω) τοὺς (νόμους) περὶ τῶν θεωρικῶν, καθάρᾳ (=σαφῶς) οὕτω πως (καθὼς δηλ. βλέπετε), καὶ μερικοὺς (=ἐνίους) περὶ τῶν στρατευομένων, ἐκ τῶν ὁποίων (νόμων), ἄλλοι μὲν διαμοιράζουσι τὰ στρατιωτικὰ χρήματα εἰς τοὺς διαμένοντας ἐν τῇ πατρίδι των (=οἴκοι), ὡς θεωρικά, ἄλλοι δὲ ἀθρόωνουσι (=ἀθρόους καθιστᾶσι) (δὲν τιμωροῦσι) τοὺς ἀποφεύγοντας τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν (=τοὺς ἀτακτοῦντας), καὶ οὕτω (=εἶτα) κάμνουσιν, ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐκτελέσωσι τὸ καθήκον των, ἀπροθυμοτέρους. Ὅταν δὲ ἀκυρώσῃτε τοὺς νόμους τούτους (=ταῦτα) καὶ παράσχητε ἀσφαλῆ (ἐξασφαλίσῃτε) τὴν ὁδὸν (τὸν τρόπον) τοῦ λέγειν (τοῦ προτείνειν) τὰ ὠφελιμώτατα, τότε (=τηνικαῦτα) ζητεῖτε ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ προτείνῃ ἐγγράφως (=τὸν γράφοντα) ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα γνωρίζετε (=ἴσθ' =ἴστε), ὅτι σᾶς συμφέρουσι. Προτοῦ δὲ νὰ πράξῃτε ταῦτα, μὴ ζητεῖτε ποῖος, ἀφοῦ προτείνῃ (=εἰπὼν) τὰ ὠφελιμώτατα ὑπὲρ (πρὸς τὸ συμφέρον) ὑμῶν (δηλ. τὴν μετατροπὴν τῶν θεωρικῶν χρημάτων εἰς στρατιωτικά), θὰ θελήσῃ νὰ πάθῃ (μέγα) τι κακὸν (=ἀπολέσθαι) ὑφ' ὑμῶν. Διότι δὲν θὰ εὕρητε (τοιούτον ἄνθρωπον), καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ διότι (=ἄλλως τε καὶ) τοῦτο μόνον πρόκειται νὰ κερδίσῃ (=μέλλοντος περιγίγνεσθαι), ὅστις εἴπῃ καὶ προτείνῃ ἐγγράφως (=τὸν εἰπόντα καὶ γραψ.) ταῦτα, δηλαδὴ νὰ πάθῃ ἀδίκως κακὸν τι, οὐδόλως δὲ νὰ ὠφελήσῃ τὰ πράγματα (τὴν πόλιν), ἀλλὰ καὶ νὰ καταστήσῃ εἰς τὸ μέλλον (=εἰς τὸ λοιπὸν) ἀκόμη φοβερότερον παρ' ὅσον ἐν τῷ παρόντι (=ἢ νῦν), τὸ νὰ προτείνῃ τις τὰ ὠφελιμώτατα (διὰ τὴν πόλιν).

13. Καὶ μάλιστα (=καί γε), ὦ ἄνδρ. Ἀθην., πρέπει σεῖς νὰ ἀπαιτῆτε νὰ καταργήσωσι (=λύειν) τοὺς νόμους τούτους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι (=τοὺς αὐτοὺς), οἱ ὅποιοι καὶ ἔχουσι νομοθετήσῃ (=τεθεύκασι) τούτους· διότι δὲν εἶνε δίκαιον ἢ μὲν εὐνοία (=τὴν χάριν) (διὰ πρᾶξιν), ἢ ὁποῖα ἔβλαπτεν ὄλην τὴν πόλιν νὰ ὑπάρχῃ εἰς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τότε ἔθεσαν τοὺς νόμους (=τοῖς

τότε θεῖσι), τὸ δὲ μῖσος (=τὴν δ' ἀπέχθειαν) (διὰ πρᾶξιν), διὰ τῆς ὁποίας ὅλοι ἠθέλομεν εἶσθαι εὐτυχέστεροι (=πράξαιμεν ἂν ἄμεινον), **να ἐπιφέρῃ βλάβην** (=γενέσθαι ζημίαν) εἰς (να βλάβῃ) ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἠθέλε προτείνει ἐν τῷ παρόντι τὰ ὠφελιμώτατα. Ἄλλὰ προτοῦ **να διευθετήσῃτε** (=εὐτρεπίσαι) ταῦτα, **μὴ νομίζετε**, ὦ ἄνδρες Ἀθην., καθόλου (=μηδαμῶς ἀξιοῦτε), **ὅτι εἶνέ τις τόσον ἰσχυρὸς** (=μηδένα εἶναι τηλικοῦ τον) παρ' ὑμῖν (ἔχει τόσῃν ἐπιρροήν ἐφ' ὑμῶν), **ὥστε να μὴ τιμωρηθῇ** (=μὴ δοῦναι δίκην), ἐὰν παραβῇ τοὺς νόμους τούτους, **οὐδὲ** (ὅτι εἶνέ τις) **τόσον ἀνόητος**, **ὥστε να ῥίπῃ τὸν ἑαυτὸν του** (=ἐμβαλεῖν αὐτὸν) (να περιπέσῃ) εἰς φανερόν (=εἰς προὔπτον) κακὸν (κίνδυνον).

14. Ἄλλ' ὅμως καὶ ἐκεῖνο βεβαίως δὲν πρέπει σεῖς νὰ ἄγνοῦντε, ὅτι δηλαδὴ τὸ ψήφισμα δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, ἂν δὲν προστεθῇ τὸ να θέλητε σεῖς (ἢ ἀπόφασις ὑμῶν) να ἐκτελεῖτε προθύμως τοῦλάχιστον (=γε) τὰ ἀποφασισθέντα (=τὰ δόξαντα), **διότι, ἐὰν μόνον των τὰ ψηφίσματα ἦσαν ἱκανὰ** (=αὐτάρκη ἦν) ἢ σὰς να ἐξαναγκάζωσι να πράττῃτε ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα πρέπει, ἢ να ἐκτελέσωσι (=διαπράξασθαι) αὐτά, διὰ τὰ ὁποῖα ἐγράφησαν (=περὶ ὧν ἐγράφη), **καὶ σεῖς**, ἐν ᾧ ψηφίζετε πολλά, **ὀλίγα**, ἵνα δὲ εἶπω ὀρθότερον (=μᾶλλον δέ), **οὐδὲν** ἐκ τούτων (τῶν ψηφισμάτων) **ἠθέλετε ἐκτελεῖ** (=ἐπράττετε ἂν) **καὶ ὁ Φίλιππος δὲν θὰ ἐφέρετο ὑβριστικῶς** (=ὑβρίζει ἂν) ἐπὶ τόσον χρόνον (πρὸς ὑμᾶς)· διότι πρόπολλοῦ χρόνου, ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ψηφισμάτων τοῦλάχιστον (=ἐνεκὰ γε τῶν ψηφισμάτων) θὰ εἶχε τιμωρηθῇ (οὗτος) (=ἐδεδώκει δίκην). Ἄλλὰ δὲν ἔχουσι ταῦτα τοιοῦτοτρόπως (δὲν φέρουσι μόνον των τὰ ψηφίσματα τοιοῦτον ἀποτέλεσμα)· **διότι ἐν ᾧ ἡ ἐκτέλεσις** (=τὸ πράττειν) (τῶν ψηφισμάτων) κατὰ τὴν (χρονικὴν) τάξιν **ἔρχεται κατόπιν** (=ὑστερον ὄν) (=ἔπεται) τῶν λόγων (=τοῦ λέγειν) καὶ τῶν ἀποφάσεων (=τοῦ χειροτονεῖν), **ἐν τούτοις** (αὕτη) **εἶνε ἀνωτέρα** (=πρότερον) **καὶ σπουδαιότερα** (=κρεῖττον) κατὰ τὴν δύναμιν

(τὴν σημασίαν). Τοῦτο λοιπὸν (ἢ ἐκτέλεσις τῶν ψηφισμάτων) πρέπει νὰ προστεθῆ (=προσεῖναι), ὅλα δὲ τὰ ἄλλα (οἱ λόγοι καὶ τὰ ψηφίσματα) ὑπάρχουσιν εἰς ὑμᾶς· *διότι καὶ* (ἄνθρωποι) *ὑπάρχουσι παρ' ὑμῖν*, οὔτινες δύνανται (=δυναμένοι) νὰ εἰπωσι τὰ δέοντα, *καὶ σεῖς εἰσθε εὐφυνέστατοι* (=δξύτατοι) πάντων εἰς τὸ νὰ ἐννοήσητε τὰ λεχθέντα· *ἀλλὰ καὶ νὰ πράξητε* (ταῦτα) θὰ δυνηθῆτε τώρα (ὅτε παρουσιάζεται ἡ εὐκαιρία τῆς Ὀλύμπου), *ἐὰν ἐκτελήτε τὸ καθήκόν σας* (=ὀρθῶς ποιῆτε).

16. Διότι ποῖον καιρόν, ὦ ἄνδρ' Ἀθην., ἢ ποῖαν εὐκαιρίαν ζητεῖτε (νὰ εὔρητε) καλύτεραν ἀπ' αὐτήν, ἢ ὁποία σᾶς παρουσιάζεται σήμερον (=τοῦ παρόντος); ἢ πότε τέλος πάντων θὰ πράξητε τὰ δέοντα (=ἄ δεῖ) (τὸ καθήκόν σας), ἐὰν δὲν (πράξητε) ταῦτα εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν; Δὲν ἔχει προκαταλάβει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος (=ἄνθρωπος) πάσας τὰς ὀχυρὰς θέσεις ἡμῶν, *ἐὰν δὲ* (ἐκεῖνος) *γίνῃ κύριος* καὶ τῆς χώρας ταύτης (τῶν Ὀλύμπιων), *ἡμεῖς* (δὲν) *θὰ πάθωμεν* (=πεισόμεθα) τὸ χειρότερον πάντων; (δηλ. ὁ Φίλιππος θὰ βαδίσῃ κατὰ τῆς Ἀττικῆς). Δὲν πολεμοῦσι τώρα αὐτοὶ (οἱ Ὀλύμπιοι), *τοὺς ὁποίους ὑπεσχόμεθα*, ὅτι θὰ διασώσωμεν (=σώσειν) (ἀπὸ πάντα κίνδυνον ἐκ μέρους τοῦ Φιλίππου), *ἐὰν ἤθελον ἀναλάβει τὸν πόλεμον* (=πολεμήσαιεν) κατ' αὐτοῦ; Δὲν εἶνε ἔχθρὸς μας ὁ Φίλιππος; Δὲν κατέχει (=οὐκ ἔχων ἐστὶ=οὐκ ἔχει) τὰς ἰδικὰς μας κτήσεις (=τὰ ἡμέτερα); Δὲν εἶνε βάρβαρος; Δὲν (=οὐχ) (εἶνε ὁ Φίλιππος), ὅ,τι δήποτε ἤθελέ τις ὀνομάσει αὐτὸν (=ὅ,τι ἂν εἴποι τις); Ἀλλ' ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, *ἀφοῦ ἐγκαταλίπωμεν* πάντα (ὅλας τὰς κτήσεις μας) *καὶ σχεδὸν* (=μόνον οὐχί), *ἀφοῦ* (διὰ τῆς ἀδιαφορίας μας) *συνεργασθῶμεν μετ' αὐτοῦ* (=συγκατασκευάσαντες αὐτῷ) (πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων του), *τότε θὰ ἀναζητήσωμεν* (νὰ εὔρωμεν), ποῖοι εἶνε οἱ αἴτιοι τούτων; (δηλ. τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν κτησεῶν μας καὶ τῆς συνεργασίας μας μετὰ τοῦ Φιλίπ.). Διότι ἐγὼ γνωρίζω καλῶς τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ δὲν θὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι (=αὐτοὶ) εἴμεθα αἴτιοι (τούτων).

Διότι *καὶ ἐξ ἐκείνων, οὔτινες* κατὰ τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου *ἐτράπησαν εἰς φυγὴν* (=τῶν φυγόντων), οὐδεὶς κατηγορεῖ τὸν ἑαυτόν του, ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς συστρατιώτας του (=τῶν πλησίον) καὶ ἐν γένει (κατηγορεῖ) πάντα ἄλλον περισσότερον (=πάντων μᾶλλον) (παρὰ τὸν ἑαυτόν του), ἐν τούτοις ὅμως ἔχουσι νικηθῆ (οἱ ἡττηθέντες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν) *ἐξ αἰτίας* βεβαίως (=δήπου) *ὄλων ἐκείνων, οὔτινες ἐτράπησαν εἰς φυγὴν* =διὰ πάντας τοὺς φυγ.)· διότι ἦτο δυνατόν (=ἔξιην) ὁ κατηγορῶν τοὺς ἄλλους νὰ παραμένῃ ἐν καιρῷ τῆς μάχης (εἰς τὴν θέσιν του), *ἐὰν δὲ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν ἔκαμνε τοῦτο* (παρέμενε εἰς τὴν θέσιν του), *θὰ ἐνίκων*.

18. Οὕτω καὶ τώρα (=καὶ νῦν) (εἰς τὴν παροῦσαν περίσταν), (ἐὰν) τις (ῥήτωρ) δὲν λέγει τὰ ὠφελιμώτατα· ἀφοῦ σηκωθῆ ἄλλος τις (ἐκ τῆς θέσεώς του), ἄς ὀμλήσῃ, (καὶ) ἄς μὴ κατηγορῆ (=μὴ αἰτιάσθω) τοῦτον (τὸν προαγορεύσαντα). (Ἐὰν) ἄλλος τις λέγῃ (προτείνῃ) ὠφελιμώτερα· ταῦτα ἐκτελεῖτε μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ (=τύχῃ ἀγαθῇ). «Ἄλλὰ δὲν εἶνε ταῦτα εὐάρεστα εἰς ὑμᾶς» (δὲν σᾶς ἀρέσουν)· ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἀδικεῖ (δὲν πταίει) πλέον ὁ ῥήτωρ (=ὁ λέγων), *ἐκτὸς ἐὰν* (=πλὴν εἰ...), ἐν ᾧ εἶνε ἀνάγκη (=δέον) νὰ εὐχηθῆ εἰς τοὺς θεοὺς, *παραλείπη τοῦτο* (τὰς τοιαύτας εὐχάς), *διότι εὐκόλον μὲν εἶνε, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὰ εὐχηθῆ τις*, ἀφοῦ συναθροίσῃ (περιλάβῃ) παρευθὺς (=ἐν ὀλίγῳ [χρόνῳ]) εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν εὐχὴν (=εἰς ταυτὸ) ὅλα, ὅσα ἐπιθυμεῖ (νὰ πραγματοποιηθῶσιν ὑπὸ τῶν θεῶν)· δὲν *εἶνε ὅμως ἐξ ἴσου* (=ὁμοίως) *εὐκόλον* (=εὐπορον) τὸ *νὰ ἐκλέξῃ* (=ἐλέσθαι) (τί πρέπει νὰ πράξῃ), *ὅταν προταθῆ* (=προτεθῆ) (ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐκκλησίας) *νὰ* συσκέπτηται *περὶ πραγμάτων, ἀλλὰ πρέπει νὰ προτιμᾷ* (=λαμβάνειν) τὰ ὠφελιμώτατα ἀντὶ τῶν εὐαρέστων, *ἐὰν δὲν δύναται* (=ἔξι) (νὰ προτιμᾷ) καὶ τὰ δύο συγχρόνως (τὰ ὠφελιμώτατα καὶ τὰ εὐάρεστα).

19. «Ἐὰν δὲ δύναται τις (=ἔχει τις) *νὰ ἀφήσῃ* (=ἔσῃ) εἰς ἡμᾶς (ἄδικτα) τὰ θεωρικὰ *καὶ νὰ μᾶς προτείνῃ* (=λέγειν)

ἄλλους πόρους διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας τῆς πόλεως (=στρατιωτικούς), δὲν εἶνε οὗτος προτιμότερος (=κρείττων);» Ἰσως εἶπη τις. Μάλιστα παραδέχομαι (=φημί ἔγωγε) τοῦτο (ὅτι οὗτος (ὁ ῥήτωρ) εἶνε προτιμότερος), ἐὰν βεβαίως ὑπάρχη, ὃ ἄνδρες Ἀθην., (τοιούτός τις)· ἀλλ' ἀπορῶ, ἐὰν εἷς τινὰ ποτε τῶν ἀνθρώπων ἢ ἔχει συμβῆ ἢ θὰ συμβῆ, ἂν (ἀφοῦ) ἐξοδεύσῃ (=ἀναλώσῃ) τὰ παρόντα (ὅσα ἔχει) εἰς ὅ,τι (ὅπου) δὲν πρέπει (=πρὸς ἃ μὴ δεῖ) (νὰ τὰ ἐξοδεύσῃ), τὸ νὰ προσπαθῆ νὰ εὕρῃ πόρους (=εὐπορῆσαι) ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει (=τῶν ἀπόντων) (διὰ νὰ τοὺς ἐξοδεύσῃ) εἰς ὅ,τι (ὅπου) εἶνε ἀνάγκη. Ἄλλὰ ἢ ἐπιθυμία (=ἢ βούλησις), ἐνὸς ἐκάστου κατὰ τὴν γνώμην μου (=οἶμαι), εἶνε ἰσχυρὸν βοήθημα (=ὑπάρχει μέγα) εἰς (μεγάλως ἐνισχύει) τοὺς τοιοῦτους λόγους (δηλ. ὅτι δύνανται νὰ ἐξευρεθῶσιν ἄλλοι πόροι κτλ.)· διότι τὸ νὰ ἀπατήσῃ τις τὸν ἑαυτὸν του εἶνε τὸ εὐκολώτατον (=ῥᾶστον) ἀπὸ ὅλα· ἐπειδὴ ἕκαστος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ, τοῦτο καὶ πιστεύει (=οἶεται), τὰ δὲ πράγματα πολλάκις δὲν εἶνε ἐκ φύσεως τοιαῖτα (=οὐχ οὕτω πέφικε) (ὥστε νὰ γίνεται, ὅ,τι ἐπιθυμοῦμεν). Σκεφθῆτε λοιπόν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ τούτων (=ὁρᾶτε ταῦτα) τῶν στρατιωτικῶν πόρων κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον (=οὕτως), ὅπως δηλαδὴ καὶ τὰ πράγματα ἐπιτρέπουν (=ἐνδέχεται) καὶ (πῶς) θὰ δυνηθῆτε νὰ ἐκστρατεύσητε (=ἐξιέναι) καὶ (πῶς) θὰ ἔχητε μισθόν. (Διότι, βεβαίως (=τοι) δὲν εἶνε ἴδιον (=οὐ... ἐστίν) φρονίμων καὶ εὐγενῶν (=γενναίων) ἀνθρώπων ν' ἀνέχονται (=φέρουν) εὐκόλως (=εὐχερῶς) τὰς τοιαύτας κατηγορίας (=τὰ τοιαῦτα ὄνειδη) παραλείποντες (=ἐλλείποντας) τι ἐκ τούτων, τὰ ὁποῖα ὀφείλουσι νὰ γίνωσι ἐν τῷ πολέμῳ (=τῶν τοῦ πολέμου) ἕνεκα ἑλλείψεως χρημάτων, καὶ δὲν (=οὐδέ...) (εἶνε ἐπίσης ἴδιον φρονίμων καὶ εὐγενῶν ἀνθρώπων) ἐναντίον μὲν τῶν Κορινθίων καὶ τῶν Μεγαρέων νὰ ἐκστρατεύωσι (=πορεύεσθαι) ἐξοπλισθέντες μετὰ σπουδῆς (=ἀρπᾶς. τὰ ὄπλα), τὸν δὲ Φίλιππον ν' ἀφήνωσι ἐλεύθερον (=εἶαν) νὰ πωλῆ τοὺς πολίτας τῶν Ἑλληνικῶν πό-

λεων ὡς δούλους (=ἀνδραποδίζεσθαι πόλεις Ἑλλην.) ἕνεκα ἐλείψεως (=δι' ἀπορίαν) τῶν ἀναγκάϊων μέσων πρὸς συντήρησιν (=τῶν ἐφοδίων) τῶν στρατευομένων.

21. Καὶ βεβαίως δὲν ἔχω προτιμήσει νὰ λέγω ταῦτα (τὰς ἐπιτιμήσεις ταύτας), ἵνα ἀνευ σκοποῦ (=τὴν ἄλλως) γίνω μισητός (=ἀπέχθωμαι) εἰς τινὰς ἐξ ὑμῶν διότι, δὲν εἶμαι τόσον (=οὕτως) ἀνόητος καὶ παράφρων (=ἀτυχής), ὥστε νὰ ἐπιθυμῶ νὰ γίνω μισητός, χωρὶς νὰ νομίζω, ὅτι ὠφελῶ κάπως (=μηδὲν νομίζων ὠφελεῖν). ἀλλὰ τοῦναντίον θεωρῶ (καθῆκον) τοῦ δικαίου πολίτου νὰ προτιμᾷ (=αἰρεῖσθαι) τὴν σωτηρίαν τῶν πραγμάτων (τῆς πόλεως) ἀντὶ τῆς εὐνοίας (=τῆς χάριτος) τῆς προσερχομένης διὰ τῶν λόγων (=τῆς ἐν τῷ λέγειν). διότι γνωρίζω ἐκ παραδόσεως (=ἀκούω), ὅπως ἴσως καὶ σεῖς (γνωρίζετε), ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν προγόνων ἡμῶν, οἱ ῥήτορες (=τοὺς λέγοντας), τοὺς ὁποίους ἐπαινοῦσι μὲν ὅλοι ἐν γένει οἱ ἀνερχόμενοι (ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦτο) (=οἱ παριόντες), χωρὶς ὅμως νὰ τοὺς μιμοῦνται ὅλως διόλου (=οὐ πᾶν), μετεχειρίζοντο (=χρῆσθαι) ταύτην τὴν συνήθειαν καὶ (τοῦτον) τὸν τρόπον (ἐν τῇ διοικήσει) τῆς πολιτείας (δηλ. νὰ προτιμῶσι τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως ἀντὶ τῆς δημοτικότητος), δηλαδὴ ὁ περιφημὸς ἐκεῖνος (=ἐκεῖνον) Ἀριστείδης, ὁ Νικίας, ὁ συνώνυμός μου (=τὸν ὁμώνυμον ἐμαυτῷ) Δημοσθένης, ὁ Περικλῆς. Ἄλλ' ἀφ' οὗτου (=ἐξ οὗ χρόνου) ἔχουσι ἐμφανισθῆ (=πεφῆνασι) οἱ ῥήτορες οὗτοι οἱ διαρκῶς ἐρωτῶντες (=διερωτῶντες) ὑμᾶς «τί ἐπιθυμεῖτε; τί νὰ προτείνω (=γράψω); ποίαν χάριν νὰ σᾶς κάμνω (=τί ὑμῖν χαρίσωμαι) (πῶς νὰ σᾶς εὐχαριστήσω);» ἔχουσι καταπροδοθῆ (=θυσιασθῆ) (=προπέποται) τὰ συμφέροντα (=τὰ πράγματα) τῆς πόλεως ἀντὶ τῆς προσωρινῆς εὐνοίας (=τῆς παραυτίκα χάριτος) (ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ) καὶ συμβάλουσι τοιαῦτα πράγματα (=τοιαυτὰ) (τὰ ὁποῖα βλέπετε), καὶ ὅλαι μὲν αἱ ὑποθέσεις (=τὰ μὲν πράγματα) τούτων (τῶν διερωτῶντων ῥητόρων) εὐρίσκονται εἰς καλὴν κατάστασιν, αἱ δὲ ἰδικαί σας (εὐρίσκονται) εἰς ἀθλίαν (κατάστασιν) (=αἰσχροῦς ἔχει).

23. *Και ὁμοως ἐξετάσατε* (συγκρίνατε) ὃ ἄνδρ. Ἐθην., τὰ σπουδαιότατα (=κεφάλαια), [τὰ ὅποια ἠδύνατό τις (=ἔχοι ἄν τις) ν' ἀνάφερῃ, *ἐκ τῶν ἔργων* (τῶν πραχθέντων) ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν προγόνων σας καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας (=τῶν ἐφ' ὑμῶν). Θὰ εἶνε δὲ ἡ διήγησίς μου περὶ αὐτῶν σύντομος καὶ μάλιστα γνωστὴ εἰς ὑμᾶς. Διότι εἶνε δυνατὸν (=ἔξῃστι) εἰς σᾶς (δύνασθε ὑμεῖς), ὃ ἄνδρες Ἐθην., νὰ γίνητε εὐδαίμονες (νὰ εὐτυχήσητε) μεταχειριζόμενοι (ἔχοντες ὑπ' ὄψιν σας) παραδείγματα ὅχι ἐκ τῆς ἱστορίας ξένων λαῶν (=οὐκ ἄλλοτρίοις παραδείγ.), ἀλλ' ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν προγόνων σας (=τοῖς οἰκειοῖς). Ἐκεῖνοι λοιπὸν (οἱ πρόγονοι ἡμῶν), εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἔχαρίζοντο οἱ ῥήτορες καὶ τοὺς ὁποίους δὲν ἐκολάκευον, καθὼς (κολακεύουσι) ὑμᾶς οἱ σημερινοὶ ῥήτορες, *ἐπὶ τεσσαράκοντα πέντε μὲν ἔτη ἦσαν ἡγεμόνες* (=ἡρξαν) τῶν Ἑλλήνων μὲ τὴν θέλησιν αὐτῶν (=ἐκόντων), περισσότερα δὲ τῶν δέκα χιλιάδων ταλάγτων *ἀνεβίβασαν* (=ἀνήγαγον) (ἀπεταμίευσαν) *εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἣτο δὲ ὑπήκοος αὐτῶν* (=ὑπήκουε . . . αὐτοῖς) ὁ βασιλεὺς ὁ κατέχων τὴν χώραν ταύτην (τὴν Μακεδονίαν), καθὼς ἀρμόζει (=προσηκόν ἐστι) οἱ βάρβαροι νὰ εἶνε ὑπήκοοι τῶν Ἑλλήνων, *πολλὰ δὲ καὶ ἐνδοξα* (=καλὰ) *τρόπαια ἀνήγειραν* (=ἔστησαν) (μαχόμενοι) κατὰ ξηρὰν (=πεζῇ) καὶ κατὰ θάλασσαν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐκστρατεύοντες, *μόνοι δ' ἐκ τῶν ἀνθρώπων κατέλιπον* τὴν δόξαν διὰ τὰ ἔργα των ἀνωτέραν (=κρείττω) παντὸς φθόνου (=τῶν φθονούντων).

25. Ὡς πρὸς μὲν λοιπὸν τὰ ἑλληνικὰ πράγματα (τὰς ὑποθέσεις, αἱ ὅποια ἐνδιέφερον ὅλην τὴν Ἑλλάδα) τοιοῦτοι ἦσαν (οἱ πρόγονοι ὑμῶν ὡς πρὸς δὲ τὰς ὑποθέσεις, αἵτινες ἀνεφέροντο εἰς τὴν ἰδικὴν των πόλιν (=ἐν δὲ τοῖς (πράγμασι) κατὰ τὴν πόλιν αὐτῶν), παρατηρήσατε μετὰ θαυμασμοῦ, ὅποιοι ἦσαν καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ (=ἐν τοῖς κοινῶις) καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ (=ἐν τοῖς ἰδίῳις [πράγμασι]). *Λοιπὸν πρὸς τὸ συμφέρον μὲν τῆς πόλεως* (=δημοσίᾳ μὲν) *κατεσκεύασαν* (καὶ κατέλιπον) *εἰς ἡμᾶς* τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα δημοσία οἰκοδομήματα καὶ ἀριστουργήματα (=κάλλη)

ναῶν καὶ ἱερῶν ἀφιερωμάτων (=ἀναθημάτων) εὕρισκομένων ἐν-
 τὸς αὐτῶν (=τῶν ἐν αὐτοῖς), ὥστε νὰ μὴ ἔχη μείνει εἰς κανένα
 (=μηδενὶ λελεῖφθαι) ἐκ τῶν μεταγενεστέρων (=τῶν ἐπιγιννομέ-
 νων) τὸ δυνατὸν τῆς ὑπερτερήσεως (=ὑπερβολὴν) αὐτῶν· ἐν δὲ
 τῷ *ιδιωτικῷ βίῳ* (=ἰδίᾳ δὲ) ἦσαν τόσον πολὺ λιτοὶ (ἀπλοὶ)
 (=οὔτω σόφρονες) καὶ τόσον πολὺ (=σφόδρα) ἔμενον πιστοὶ
 εἰς τὸν χαρακῆρα (τὰς ἀρχάς) τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος
 (=τῆς πολιτείας), ὥστε ἡ οἰκία τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Μιλ-
 τιάδου καὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπιφανῶν (=λαμπρῶν)
 ἀνδρῶν, ἢ ἐὰν τυχὸν (=ἄρα) τις ἐξ ὑμῶν γνωρίζῃ (=οἶδε), πῶς
 ἀράγε (αὕτη) εἶνε κατεσκευασμένη (=ὁποία ποτ' ἔστιν), βλέπει
 πρᾶγματικῶς, ὅτι δὲν εἶνε καθόλου μεγαλοπρεπεστέρα τῆς οἰ-
 κίας τοῦ γείτονος· διότι δὲν ἐκυβερνᾶτο (=οὐ... ἐπράττετο)
 ὑπ' αὐτῶν ἡ πολιτεία (=τὰ τῆς πόλεως) πρὸς πλουτισμὸν (=εἰς
 περιουσίαν) (διὰ νὰ πλουτήσωσι), ἀλλὰ τὸναντίον ἕκαστος
 (ἐξ αὐτῶν) ἐνόμιζεν, ὅτι εἶχε καθῆκον (=δεῖν) νὰ αὐξάνῃ (νὰ
 ἐνισχύῃ) τὴν πολιτείαν (=τὸ κοινόν). Ἐπειδὴ δὲ διώκουν
 (=ἐκ δὲ τοῦ... διοικεῖν) τὰς μὲν ὑποθέσεις τῆς Ἑλλάδος (=τὰ
 Ἑλληνικὰ) πιστῶς, τὰς δὲ ὑποθέσεις τὰς ἀναφερομένας πρὸς τοὺς
 θεοὺς (τὰς θρησκευτικὰς) μετ' εὐσεβείας καὶ (ἐπειδὴ ἐκανόνιζον)
 τὰς ματαξὺ τῶν ὑποθέσεις (=τὰ ἐν αὐτοῖς) μετ' ἰσότητος (=ἴσως)
 (διὰ τοῦτο) δικαίως (=εἰκότως) ἀπέκτησαν μεγάλην εὐδαιμονίαν.

27. Τότε μὲν λοιπὸν εἰς τοιαύτην κατάστασιν (=τοῦτον τὸν
 τρόπον) εὕρισκοντο τὰ πράγματα (ἡπολιτεία) ἐκείνων, ὅτε μετε-
 χειρίζοντο (=χρωμένοις) προστάτας (πολιτικούς ἀρχηγούς) τού-
 τους, τοὺς ὁποίους (=οἷς) ἀνέφερον· σήμερον (=νυν) δὲ εἰς ποίαν
 κατάστασιν (=πῶς) εὕρισκονται τὰ πράγματα ἡμῶν ὑπὸ (τὴν
 διοίκησιν) τῶν σημερινῶν (=τῶν νῦν) χρηστῶν (πολιτικῶν);
 Ἄρα γε εἰς τὴν αὐτὴν καὶ παρομοίαν κατάστασιν (=παραπλη-
 σίως) (εὕρσκεται ἡ πολιτεία ἡμῶν); εἰς τοὺς ὁποίους (ποία
 εἶνε ἡ κατάστασις τῆς πολιτείας) —τὰ μὲν ἄλλα δὲν ἀναφέρω
 (=σιωπῶ), ἂν καὶ δύναμαι (=ἔχων ἂν) νὰ εἶπω πολλὰ, ἀλλὰ

βλέπετε ὅλοι ἐν γένει, πόσον μεγάλην ἔλλειψιν (= ὄσης ἐρημίας) (ἀνταγωνιστῶν περὶ τῆς ἡγεμονίας τῆς Ἑλλάδος) ἔχομεν ἐπιτύχει (= ἐπειλημμένοι ἐσμέν), ἐπειδὴ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἔχουσι καταστροφῇ, οἱ δὲ Θηβαῖοι εἶνε ἀτησχολημένοι (= Θηβ. ἀσχόλων ὄντων), καὶ (ἐπειδὴ) οὐδεὶς ἐκ τῶν ἄλλων (Ἑλλήνων) εἶνε ἱκανὸς (= ἀξιόχρεω ὄντος) ν᾽ ἀντιταχθῆ ἑκαστὸς πρὸς ἡμᾶς περὶ τῶν πρωτείων, ἐν ᾧ δὲ (ἔνεκα τούτου) ἦτο δυνατόν (= ἔξδὸν) εἰς ἡμᾶς νὰ κατέχωμεν ἀσφαλῶς τὰς ἰδικὰς μας κτήσεις (= τὰ ἡμέτερα αὐτῶν) καὶ νὰ κρίνωμεν (= βραβεύειν) τὰ δίκαια τῶν ἄλλων, ἔχομεν μὲν στέρηθῆ τῆς ἰδικῆς μας χώρας, περισσότερα δὲ τῶν χιλίων πεντακασίων ταλάντων ἔχομεν ἐξοδεύσει εἰς ὅ,τι (ὄπου) δὲν ἔπρεπε (= εἰς οὐδὲν δέον) (ματαίως) (δηλ. εἰς ξένους μισθοφόρους). τοὺς δὲ συμμάχους, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς ἀπεκτήσαμεν ἐν τῷ πολέμῳ, ἐν καιρῷ εἰρήνης (= εἰρήνης οὐσης) ἔχουσι χάσει οὗτοι (οἱ σημερινοὶ πολιτικοί), ἐχθρὸν δὲ ἐναντίον ἡμῶν, τῶν ἰδίων (= ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς) τόσον ἰσχυρὸν (= τηλικούτον) (ἐπικίνδυνον) ἔχομεν ἐξασκήσει (εἰς τὰ πολεμικά). Ἄλλως τε (= ἦ) (ἐὰν ἀμφιβάλλη τις περὶ τούτου), ἀφοῦ ἀνέλθῃ (ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦτο), ἄς μοι εἴπῃ, ἀπὸ ποίους ἄλλους ἔχει γίνεαι ἰσχυρὸς ὁ Φίλιππος παρὰ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους.

29. «Ἄλλ, ᾧ φίλε (= ᾧ τῶν), (ἴσως εἴπῃ τις), ἐὰν ταῦτα (ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ) εὐρίσκονται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν (= φάυλως ἔχει), τοῦλάχιστον (= γε) τὰ (ἐσωτερικὰ) πράγματα τῆς πόλεως (= τὰ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει) τώρα εὐρίσκονται εἰς καλύτεραν κατάστασιν». Καὶ τί θὰ ἠδύνατό τις (= ἔχοι ἄν τις) ν᾽ ἀναφέρῃ (πρὸς ἀπόδειξιν τούτου); τὰς ἐπάλλξεις (τοὺς προμαχῶνας τοῦ τείχους), τὰς ὁποίας ἀσβεστώνομεν (= κονιῶμεν), καὶ τὰς ὁδοὺς, τὰς ὁποίας ἐπιδιορθώνομεν, καὶ τὰς κρήνας καὶ τὰς τοιαύτας φλυαρίας (= λήρους); Παρατηρήσατε λοιπὸν τοὺς πολιτικούς, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται εἰς ταῦτα (= πρὸς τοὺς πολιτευομένους ταῦτα), ἐκ τῶν ὁποίων (= ὧν) ἄλλοι μὲν ἀπὸ πτωχοὶ ἔχουσι γίνεαι πλούσιοι, ἄλλοι δὲ ἐξ ἀφανῶν (ἔχουσι γίνεαι) ἐπιφανεῖς,

μερικοί δὲ (ἐξ αὐτῶν) ἔχουσι κατασκευάσει (=κατεσκευασμένοι εἰσι) τὰς ἰδικὰς τῶν οἰκίας μεγαλοπρεπεστέρας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων· ὅσῳ δὲ τὰ (πράγματα) τῆς πόλεως ἔχουσιν ἐλαττωθῆ, τόσῳ τὰ (πράγματα) τούτων (τῶν σημερινῶν πολιτικῶν) ἔχουσι ἀξιοθῆ.

30. Ποῖον λοιπὸν εἶνε τὸ αἷτιον ὅλων τούτων καὶ διατι ἄρά γε (=τί δὴ ποθῶ) τότε (ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν προγόνων μας) ὅλα ἐν γένει (τὰ πράγματα) εὐρίσκοντο εἰς καλὴν κατάστασιν καὶ σήμερον (εὐρίσκονται) εἰς ἀθλίαν κατάστασιν (=οὐκ ὀρθῶς ἔχει); **διότι τότε μὲν**, ἐπειδὴ εἶχε τὴν τόλμην (=τολμῶν) αὐτὸς (ὁ ἴδιος) ὁ λαὸς νὰ ἐνεργῇ καὶ νὰ ἐκστρατεύῃ, **ἦτο κύριος** τῶν πολιτευομένων **καὶ κυρίαρχος** αὐτὸς ὁ ἴδιος ὅλων ἐν γένει τῶν ἀγαθῶν (τῆς κυριαρχίας), καὶ εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ἄλλων (δηλ. τῶν πολιτικῶν) ἦτο εὐχάριστον (=ἀγαπητὸν) νὰ λάβῃσι παρὰ τοῦ λαοῦ καὶ τιμὴν καὶ ἀξίωμα (=ἀρχῆς) καὶ ἐν γένει πᾶν ἀγαθόν· **ἀλλὰ σήμερον τούναντίον** κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν (εἶνε) οἱ πολιτευόμενοι καὶ διὰ τούτων ἐνεργοῦνται (=πράττεται) ὅλα ἐν γένει αἱ ὑποθέσεις τῆς πόλεως (=ἅπαντα), **σεῖς δὲ δηλ. ὁ λαὸς** (οἱ πολῖται) ἐξησθημένοι (=ἐκνευρισμένοι) καὶ ἐστερημένοι χρημάτων, (καὶ) συμμάχων, **ἔχετε καταντήσει** (=γεγένησθε) **ὡς ὑπηρεταί** (=ἐν μέρει ὑπηρετοῦ) **καὶ (ὡς) πρόσθετον μέρος** (=καὶ (ἐν μέρει) προσθήκης) (τῆς πόλεως καὶ ὄχι κύριον), **εὐχαριστούμενοι** (=ἀγαπῶντες), εἰάν οὔτοι δίδωσιν εἰς ὑμᾶς (μέρος τι) ἐκ τῶν θεωρικῶν ἢ (εἰάν) ἐορτάσωσι μετὰ πομπῆς τὰ Βοηδρόμια (=πέμπωσι Βοηδρόμια), **καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον** ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀποδεικνύει, ὅτι εἰσθε ἄνδρες! (=καὶ τὸ πάντων ἀνδρειότατον), **εἶνε τὸ ἐξῆς** (=ἔστι τὸδε), **χρεωστεῖτε** πρὸς τούτοις (=προσοφείετε) **χάριν** (εἰς αὐτούς) διὰ τὰ ἰδικὰ σας (χρήματα) (=τῶν ὑμετέρων αὐτῶν). Οὔτοι δὲ ἐγκλείσαντες (=καθεύξαντες) ὑμᾶς ἐντὸς τῆς ἰδίας πόλεως (σᾶς) ὀδηγοῦσι (ὡς θηρία) εἰς ταῦτα (δηλ. εἰς τὴν διανομὴν τῶν θεωρικῶν καὶ τὰ Βοηδρόμια) καὶ ἡμερῶν οἱ (=τιθασσεύουσι) καθιστῶντες (ὑμᾶς) εὐπειθεῖς (ὑποχειρίους) εἰς ἑαυτούς (=χειροῦθεῖς αὐτοῖς).

32. Οὐδέποτε δέ, κατὰ τὴν γνώμην μου (=οἶμαι), εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποκτήσωσι (οἱ ἄνθρωποι) ὑψηλὸν καὶ γενναῖον (=νεανικὸν) φρόνημα, ἐὰν ἀσχολοῦνται (ὅπως σεῖς τώρα ἀσχολεῖσθε) εἰς μικρὰ καὶ εὐτελεῖ πράγματα· διότι ὅποιᾶδήποτε (=ὅποι(α) ἅττα) εἶνε αἱ ἀσχολίαι (=τὰ ἐπιτηδεύματα) τῶν ἀνθρώπων, εἶνε φυσικὸν (=ἀνάγκη ἔστι) νὰ ἔχωσιν αὐτοὶ καὶ τοιοῦτον (παρόμοιον) προσέτι τὸ φρόνημα. *Δὲν ἤθελον* (δὲ) *παραξεννεθῆ*, μὰ τὴν Δήμητρα, *ἐὰν ἤθελε συμβῆ* παρ' ὑμῶν μεγαλητέρα βλάβη εἰς ἐμέ, ὅστις εἶπον ταῦτα (=εἰπόντι ταῦτα), *παρὰ εἰς ἐκείνους*, οἵτινες ἔχουσι συντελέσει (=τῶν πεπονηκότων) νὰ γίνωσιν αὐτὰ (τὰ ὅποια εἶπον ἐν τοῖς ἀνωτέρω)· διότι καὶ ἔλευθεροστομία (=παρρησία) περὶ πάντων (τῶν πολιτικῶν ὑμῶν σφαλμάτων) δὲν ὑπάρχει πάντοτε παρ' ὑμῖν, *ἀλλὰ τούναντίον ἐγὼ βεβαίως ἀπορῶ*, διότι (=ὅτι) (πῶς) ἔχει ἐπιτραπῆ (=γέγονε) τώρα εἰς ἐμέ (ἢ τοιαύτη ἔλευθεροστομία).

33. *Ἄλλ' ἐὰν λοιπὸν τοῦλάχιστον* (=γε) *τώρα ἀκόμη* (=ἔτι), ἀφοῦ ἀφήσητε τὰς συνηθείας ταύτας (τοῦ νὰ λαμβάνητε τὰ θεωρικὰ χωρὶς νὰ πράττητε τὸ καθήκόν σας), *ἀποφασίσητε* καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐκστρατεύητε καὶ νὰ ἐνεργῆτε ἐπαξίως ὑμῶν αὐτῶν (ὅπως ἀρμόζει εἰς ὑμᾶς τοὺς ἰδίους), *καὶ ἐὰν χρησιμοποιήσητε* (=χρήσησθε) ταῦτα τὰ δημόσια (=ταῖς οἴκοι) περισσεύματα (=περιουσίαις) (τῶν εἰσπράξεων), *ὡς μέσα* (=ἀφορμαῖς) πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἔξω (τῆς Ἀττικῆς) ἀγαθῶν (ὠφελιμάτων) (=ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν), *ἴσως, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἴσως ἠθέλετε ἀποκτήσει τέλειον τι καὶ μέγα ἀγαθὸν* (δηλ. τὴν ἐπανάκτησιν τῆς ἀρχαίας δυνάμεως) καὶ *ἠθέλετε ἀφήσει* (=ἀπαλλαγεῖτε) τὴν ἐπιδίωξιν τῶν τοιούτων (ἀσημάντων) ὠφελειῶν (=λημμάτων), αἱ ὅποια ὁμοιάζουσι (=ἔοικε) πρὸς τὰς τροφὰς (=τοῖς σιτίοις) τὰς διδομένας παρὰ τῶν ἰατρῶν εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας. *Διότι καθὼς αἱ τροφαὶ ἐκείναι* (=ἐκεῖνα τὰ σιτία) οὔτε ἐμβάλλουσι δύναμιν εἰς (ἐνδυναμώνουσι) τοὺς ἀσθενεῖς οὔτε ἀφήνουσι (αὐτοὺς) ν' ἀποθνήσκωσι· *οὕτω καὶ ταῦτα* (τὰ

κέρδη), τὰ ὅποια σεῖς τώρα, καρποῦσθε, οὔτε εἶνε τόσα πολλά, ὥστε νὰ παρέχωσι εἰς ὑμᾶς διαρκῆ τινα ὠφέλειαν, οὔτε ἀφήνουσι ὑμᾶς (ταῦτα), ἀφοῦ παραιτηθῆτε (=ἀπογνόντας) (ἀπὸ τούτων τῶν κερδῶν), νὰ πράττητε ἄλλο τι (ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια πρέπει νὰ πράττητε), **ἀλλὰ τὸναντίον ταῦτα** (τὰ ὀλίγα κέρδη) ἐπαυξάνουσι (=ἔστι ἐπαυξάνοντα) τὴν ὀκνηρίαν ἑνὸς ἐκάστου ἐξ ὑμῶν.

34. «Λοιπὸν σὺ προτείνεις (ταῦτα τὰ θεωρικὰ) νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς στρατιωτικὸς μισθὸς (=μισθοφορὰν)»; ἴσως εἶπη τις. Βεβαίως (=γε) (τοῦτο προτείνω) καὶ μάλιστα (προτείνω) νὰ κανονισθῶσι εὐθὺς (=παραχρῆμα) ὅλα ἀνεξαρέτως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον (=τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἀπάντων), **ἵνα ἕκαστος** (τῶν πολιτῶν) λαμβάνων τὸ (ἀνάλογον) μέρος ἐκ τῶν δημοσίων (=τῶν κοινῶν) χρημάτων **εἶνε**, ὅ,τι (τὸν) χρειάζεται ἡ πόλις (=εἰς τοῦθ' ὑπάρχοι, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις). Δηλαδή (εἰάν) εἶνε δυνατὸν (=ἔξεστιν) νὰ ζῆ ἔν ειρήνῃ (=ἡσυχίαν ἄγειν), μένων ἐν τῇ πατρίδι του (=οἴκοι) (ἵνα εἴγε) εὐπορώτερος (=βελτίων), ἐπειδὴ ἔχει ἀπαλλαγὴν τοῦ νὰ πράττῃ τι ἀναξιοπρεπὲς (=αἰσχρὸν) ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα πενίας (=δι' ἔνδειαν). Ἐὰν συμβαίῃ κάτι τι παρόμοιον δηλ. πόλεμος, ὅπως (=οἶον) συμβαίνει) σήμερον (=τὰ νῦν) (**ἵνα**) ὡς στρατεύσιμος (=ὑπάρχων στρατιώτης) **ἐκστρατεύῃ αὐτοπροσώπως** (=αὐτὸς στρατιώτης ὑπάρχοι) (λαμβάνων μισθὸν) ἀπὸ τῶν ἰδίων τούτων χρημάτων (=λημμάτων) (τὰ ὅποια λαμβάνει σήμερον διὰ τὰ θέατρα καὶ τὰς ἑορτάς), **καθὼς εἶνε δίκαιον** (αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ πολῖται νὰ ἐκστρατεύωσι) πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος. (Ἐάν) τις (τῶν πολιτῶν) εἶναι ἔξω (ἐκτός) τῆς στρατευσίμου ἡλικίας ἡμῶν (**ἵνα**), ὅσα οὗτος λαμβάνων τώρα ἀτάκτως δὲν ὠφελεῖ, **λαμβάνων ταῦτα** κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον (ὅπως οἱ στρατεύσιμοι, οἵτινες λαμβάνοντες μισθὸν ἐκπληροῦσι τὸ καθήκον των) **ἐπιβλέπη καὶ διοικῆ** (=ὑπάρχοι ἐφορῶν καὶ διοικῶν) πάντα, ὅσα πρέπει νὰ ἐκτελοῦνται.

35. **Ἐν γένει δὲ** (=ὅλως), χωρὶς οὔτε νὰ ἀφαιρέσω οὔτε νὰ προσθέσω τι (εἰς τὴν ὑπάρχουσαν κατάστασιν τῶν πραγμάτων)

ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν (μεταβολῶν), ἀφοῦ διώρθωσα (≡ἀνελὼν) τὴν ἀταξίαν (ἐν τῇ διανομῇ τῶν δημοσ. χρημάτων), *ἔφερον* (=ἵγαγον) *τὴν πόλιν εἰς τάξιν, ὀρίσας* τὴν αὐτὴν τάξιν (=ποιήσας τὴν αὐτὴν τάξιν) *τοῦ νὰ λάβῃ ἕκαστος* (τῶν πολιτῶν) χρήματα, νὰ ἐστρατεύῃ, νὰ δικάζῃ, (καὶ ἐν γένει) νὰ κάμνῃ, ὅ,τι δύναται (=ἔχοι) (νὰ κάμνῃ) ἀναλόγως τῆς ἡλικίας του (=καθ' ἡλικίαν) καὶ ὅ,τι ἡπερίστασις ἀπαιτεῖ (=ἴτου καιρὸς εἶη). Οὐδαμοῦ (=οὐκ ἔστιν, ὅπου) εἶπον ἐγώ, ὅτι πρέπει *νὰ δίδετε τὰ* (χρήματα τὰ) ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἐκτελοῦντας τὸ καθήκον των (=τὰ τῶν ποιοῦντων), *εἰς τοὺς μὴ ποιοῦντας τίποτε* (εἰς τοὺς ἀργοῦντας), *οὐδὲ* (εἶπον ὅτι πρέπει) *σεῖς μὲν νὰ κάθησθε ἀργοὶ* καὶ ν' ἀναπαύεσθε (=σχοιάζειν) καὶ *νὰ εἴσθε πτωχοὶ* (=ἀπορεῖν), *νὰ ἐρωτᾶτε δὲ* (διὰ νὰ μάθητε) (=πυνθάνεσθαι), *δτι* (ἂν) οἱ μισθοφόροι τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ (=τοῦ δεῖνος) στρατηγοῦ νικῶσι· διότι αὐτὰ γίνονται σήμερον. *Καὶ* (λέγων ταῦτα) *δὲν κατηγορῶ ἐκεῖνον*, ὅστις κάμνει ὑπὲρ ὑμῶν κἄτι τι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια πρέπει νὰ γίνωσι (=τῶν δεόντων), *ἀλλ' ἔχω τὴν ἀξιῶσιν νὰ* πράττητε καὶ *σεῖς* ἐπίσης ταῦτα (τὰ δεόντα) ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν, διὰ τὰ ὅποια (=ἐφ' οἷς) ἀπονέμετε τιμὰς εἰς ἄλλους, *καὶ νὰ μὴ ἀποσύρεσθε* (=ἀποχωρεῖν), ὧ ἄνδρες Ἀθην., ἀπὸ τῆς τιμητικῆς θέσεως (=τῆς τάξεως τῆς ἀρετῆς), τὴν ὁποίαν οἱ πρόγονοὶ ἡμῶν, ἀφοῦ ἀπέκτησαν μετὰ πολλῶν καὶ ἐνδόξων (=καλῶν) κινδύνων, κατέλιπον εἰς ὑμᾶς.

Εἶπον σχεδὸν πάντα, ὅσα νομίζω, ὅτι σᾶς συμφέρουν (σᾶς ὠφελοῦν)· *σεῖς δὲ εἴθε νὰ ἐκλέξητε* (νὰ προτιμήσητε), ὅ,τι πρόκειται νὰ ὠφελήσῃ καὶ τὴν πόλιν καὶ ὅλους ἀνεξαιρέτως ὑμᾶς.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

- Κικέρωνος.** Μετάφρασις Γ' και Δ' τῶν κατὰ Κατιλίνα λόγων. Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου.
- Θουκυδίδου.** Μετάφρασις Δημηγοριῶν Α' και Β' βιβλίου. Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου.
- Θουκυδίδου.** Μετάφρασις τοῦ ἱστοριοῦ μέρους τοῦ Α' και Β' βιβλίου. Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τοῦ Γυμνασίου.
- Δημοσθένους.** Μετάφρασις τοῦ Α' και Β' τῶν Ὀλυνθιακῶν λόγων. Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τοῦ Γυμνασίου.
- Δημοσθένους.** Μετάφρασις τοῦ Α' και Β' τῶν Φιλιππικῶν. Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου.

Τιμᾶται Δραχ. 1.50